

Het zelf bouwen van een schaduw- & luwteschermb

Uit eigen ervaring weet ik dat schapen graag beschutting zoeken bij felle zon, harde wind en regen. Dat zal voor vele andere dieren vaak niet anders zijn. Ik vind dan ook dat er in elke wei een schaduw- & luwteplek moet zijn. Iedereen die wel eens heeft gezien hoe koeien op warme zomerdagen staan te puffen in de brandende zon, weet hoe belangrijk schaduw- & luwteplekken kunnen zijn. Kijk ook eens op www.bomenvoorkoeien.nl. om over het project bomen voor koeien te lezen en hoe je dat kunt steunen. Als er geen natuurlijke schaduw- & luwteplekken zijn, heb ik een eenvoudige oplossing gevonden. Het zelf bouwen van een flexibel schaduw- & luwteschermb is niet al te moeilijk en geeft de bouwer en de dieren veel plezier.

Ook nu weer is een goede voorbereiding is het halve werk, bekijk goed van te voren wat je nodig hebt en wat de meest geschikte plek is.

Het schaduw- & luwteschermb

De constructie is zo effectief mogelijk bedacht dat de dieren in de winter beschut kunnen staan tegen regen, sneeuw en wind en in de zomer beschermt worden tegen de zon. We gaan uit van een lengte van ± 4 m lang met een dakoverstek van $\pm 1,8$ m en een hoogte van ± 2 m. Andere maten is natuurlijk ook mogelijk.

Benodigde materialen:

Naast klein materiaal, zoals; spijkers, schroeven, houtdraadbouten,

1. 5 geïmpregneerde palen 120x120mm met een lengte van drie meter.
2. Bovenregel 120x120mm lengte ± 4.00 m
3. Dakregels 45x70mm, 9 stuks lang 2.10cm en 4 stuks van 1.80 lang
4. Tussenregels tussen de dakregel in 4 stuks circa 90 cm lang.
5. Regels / tengels 34x45mm, 10 stuks, lang 4.20m
6. Schoren 45x70mm, 12 stuks, lang ± 1.00 tot 1.50m.
7. Gegalaniseerde dakplaten en wanafwerking voor circa 17m² dak- en wandvlak.
8. Bouten $\varnothing 10$ mm van verschillende lengten en volgringen of op maat gezaagde draadstang.

Benodigd gereedschap:

- Hand grondboor, motorische grondboor en schep
- Handzaag, cirkelzaag of decoupeerzaag
- Accu schroef / boormachine
- Rolmaat, potlood, stalen haak, zwaaihaak (voor de schuine hoeken), waterpas, klauwhamer,

Het plaatsen van het vaste deel.

Bepaal de juiste plek van het schaduw- & luwteschermb, bij voorkeur op het droogste stuk van het weiland en met de rug naar de regen/wind kant. Zaag de palen op de juiste lengte, deze gaan ± 1 meter de grond in en ± 1.90 m boven de grond. Zorg wel dat de palen goed in één lijn komen te staan. Meet de plaatsen uit waar de palen moeten komen en boor met de grondboor de gaten op de juiste diepte en plaats de palen waterpas. Vul de ruimte van het gat rondom de paal op met droog zand en stamp dat aan met een dunne ronde stok zodat het geheel goed verdicht. Is de ondergrond vrij zacht dan kun je de palen ook in beton storten, hiervoor kan je kant en klare zakken met beton kopen.

De bovenregel gaan we uitkepen ter plaatse van de verbinding met de palen. We plaatsen bovenregel bovenop de 5 palen en schroeven (eerst voorboren) deze met lange schroeven of houtdraadbouten goed vast. In de hoeken gaan we een drietal schoren aanbrengen om de stijfheid van de constructie te bevorderen. Op de palen 1,2 en 3 schroeven de horizontale regels 34x45mm waarop de wandafwerking van bijvoorbeeld de gegalvaniseerde golfplaten kunnen schroeven, (met speciale zelftappende schroefbouten). Daarna gaan we de dakregels 45x70mm en de schoren voorbereiden. Zaag de schoren en dakregels op maat. Boor in de dakregels, palen en schoren de gaten waar de bouten moeten komen, zie fig. 1. Bout (ring en bout) de schoren aan de palen los/vast, plaats de dakregels en bout (ring en bout) deze ook aan de schoren. Daarna draaien we de bouten stevig vast. De dakregel schroeven we met behulp van een hoekprofiel vast op de bovenregel, De dakregels liggen iets op afschot $\pm 10^\circ$. Daar waar geen schoor de dakregel ondersteund plaatsen we een regel tussen de twee schoren om de tussenliggende dakregel te ondersteunen. Haaks op de dakregels gaan we nu de tengels 34x45mm schroeven h.o.h. ± 52 cm. Daarop gaan we de dakafwerking aanbrengen, we kunnen daar gegalvaniseerde golfplaten voor gebruiken, deze zetten we vast met speciale zelftappende schroefbouten. Zo het vast deel is klaar, zorg dat er geen scherpe delen uitsteken ook de hoeken van de stalen dakplaten kunnen afgerond worden.

Het plaatsen van het flexibele deel.

Het flexibele deel is in principe een dak voor in de zomer dat ook als wand voor in de winter gebruikt kan worden. We gaan eerst het geraamte maken van vier dakregels 45x70, lang 1.80m. Voordat we de tengels gaan aanbrengen gaan eerst vier stuks kruisgehengen op de dakregels schroeven. Haaks daarop schroeven we de tengels 34x45mm lang 1.95m, h.o.h. ± 45 cm. We gaan nu het ontstane schot op de plaats zetten zodanig dat we de kruisgehengen op de juiste plaats kunnen vastschroeven op de boven regel.

Door het flexibele deel open te zetten in de juiste stand en tijdelijk ondersteunen, kunnen we makkelijk de maat van de schoren bepalen. Op dezelfde wijze als bij het vaste deel gaan we de schoren op maat zagen en boren we de gaten in de schoren en de palen. Bout (ring en bout) de schoren aan de palen los/vast en de schoren aan dakregels.

In de zomer vergroten we het schaduwoppervlak door het flexibele deel als dak te gebruiken, terwijl in de winter we het flexibele deel kunnen neerlaten, vast zetten met twee poortschuiven zodat het geheel dan als windscherm dienst doet.

Het geheel kan je behandelen met een diervriendelijk impregneer middel.

Sytse Smit